

brug heraf i dag derfor er omfattet af beskrivelsen i bestemmelsens 2. punktum. Udvalget har således drøftet at nævne mærket for kulturgenstande, som er omfattet af Haagerkulturkonventionen fra 1954, som er ratificeret af Danmark i 2003, og mærket for værker, der indeholder farlige kræfter, jf. artikel 56 i tillægsprotokol I til Genèvekonventionerne. Udvalget har imidlertid fundet, at beskyttelsen efter 2. punktum er tilstrækkelig, og at fremhævelse af et eller flere kendetegn på andre kendetegns bekostning kan skabe usikkerhed om beskyttelsens omfang.

Ud over at beskytte mod misbrug af andre kendetegn mv. er anvendelsesområdet for bestemmelsen i 2. punktum meget omfattende, idet den forbyder enhver form for aktivitet og anvendelse af midler eller metoder under kamp, som er i strid med krigens folkeret. Bestemmelsen er – og skal efter udvalgets opfattelse også være – tilstrækkelig bredt formuleret til at kunne dække både gældende og fremtidige forbud.

Udvalget har overvejet, om beskrivelsen »bruger krigsredskab eller fremgangsmåde« er tilstrækkelig dækkende, eller om beskrivelsen med fordel kan suppleres med ordet »handling« eller tilsvarende. Udvalget stiller ikke forslag herom under hensyn til, at den nuværende formulering så sent som i 2001 ved implementeringen af statuten for Den Internationale Straffedomstol blev fundet dækkende. Udvalget finder dog, at »krigsredskab« med fordel kan erstattes med det mere moderne »krigsmiddel«, som også kendes som begreb fra krigens folkeret. Denne sproglige modernisering indebærer ingen realitetsændring af bestemmelsens anvendelsesområde.

Efter formuleringen af § 25, stk. 1, 2. punktum i fine, er der hjemmel til at straffe overtrædelser såvel af regler fastsat i en konvention ratificeret af Danmark som regler, der følger af den folkeretlige sædvaneret. Denne henvisning omfatter normer af sædvaneretlige karakter i internationale aftaler, som Danmark (endnu) ikke har ratificeret, eller hvor pligten følger direkte af sædvaneretlige normer, der ikke er nedskrevet.

Henvisningen til »sædvaneretlige normer« kunne for så vidt siges at være endnu mere upræcis end de henvisninger til nedskreven folkeret, som i øvrigt følger af § 25, og henvisningen kunne derfor siges at være mindre godt stemmende med legalitetsprincippet, jf. straffeloven § 1. Henvisninger til sædvaneretten er imidlertid ikke ualmindelige i international strafferet og er en nødvendighed på grund af folkerettens – i forhold til national rets – typisk mere ubestemte karakter. Såfremt der ikke i medfør af militær straffelov § 25 er hjemmel til også at kunne straffe overtrædelser af sædvaneretten, vil der kunne forekomme

overtrædelser af folkeretten, der ikke kan straffes her i landet på grund af manglende materiel straffehjemmel. Dette betyder bl.a., at Danmark i sådanne tilfælde ikke kan gøre sin primære jurisdiktionskompetence gældende, jf. artikel 19 i statuten for den Internationale Straffedomstol. I bemærkningerne til lovforslaget herom er det forudsat, at Danmark med hensyn til alle forbydelser, der er omfattet af statuten, har primær jurisdiktionskompetence, og lovforslaget henviser udtrykkeligt til militær straffelov § 25.

Udvalget foreslår derfor også denne del af § 25, stk. 1, opretholdt.

Der henvises til betænkningen, siderne 286 - 290.

For så vidt angår udvalgets overvejelser vedrørende militær straffelov § 25, stk. 2, henvises til nedenfor under punkt 3.14.

3.13.3. Forsvarsministeriets overvejelser

I forbindelse med en igangværende sag om mulige ulovlige afhøringsmetoder ved DANCON/IRAK har der i den offentlige debat været stillet spørgsmål ved, om den militære straffelov og dansk lovgivning i øvrigt i dag er tilstrækkelig til at sikre, at dansk militært tjenstgørende personel kan straffes for overtrædelser, som hører under 4. Genèvekonvention, når disse overtrædelser ikke er begået under væbnet konflikt.

Den gældende militære straffelov indeholder allerede i dag bestemmelser, der giver mulighed for at straffe sådanne forseelser såvel under væbnet konflikt som i fredstid jf. herved blandt andet gældende militær straffelov § 25 og § 15. Udvalget om den militære straffe- og retsplejeordning har i forbindelse med deres gennemgang af blandt andet militær straffelov ikke vurderet et behov for at ændre disse bestemmelser i forhold til overtrædelser af Genèvekonventionerne. Der skal derfor efter Forsvarsministeriets opfattelse gøre sig helt særlige omstændigheder gældende, før end udvalgets forslag bør fraviges.

Det er Forsvarsministeriets vurdering, at gyldighedsområdet for udvalgets forslag til militær straffelov § 37 om krigsforbydelser og andre konventionskrænkelser, som i alt væsentligt svarer til den gældende bestemmelse i § 25, bør fastholdes.

Selvom der ikke nødvendigvis er fuldstændig overensstemmelse mellem anvendelsesområdet for Genèvekonventionerne og gyldighedsområdet for militær straffelovs bestemmelser for væbnet konflikt, herunder udkastet til § 37 og den nugældende § 25, er der ikke juridisk nogen begrundelse for at udvide gyldighedsområdet for bestemmelsen.

Årsagen hertil er, at eventuelle overtrædelser af Genèvekonventionerne, som måtte begås i tilfælde, hvor